

Uppsala kommun,
Plan- och byggnadsnämnden,
753 75 Uppsala

Angående Planprogram för Ulleråker, samrådshandling.
Diarienummer: PBN 2012-20250

Ulleråker utgör en del av Fördjupad översiktsplan för södra staden som UPS besvarar i särskild ordning. Där anges att vi granskar planer utifrån följande aspekter:

- hälsa
- miljö, såväl nära som i stort
- tillgänglighet
- kommunikationer
- offentliga rum
- boende

I detta samrådssvar vill vi särskilt påpeka följande.

I Ulleråker planeras för 8 000 nya bostäder. UPS anser att denna exploatering är oacceptabel och föreslår en betydlig mindre tillbyggnad av servicekaraktär för de som redan bor i området samt ersättande av mögelskadade hus och försiktig nybyggnad som ej kan hota miljö och vattentäkt.

Vi saknar planer för äldres boende i form av trygghetsboende och vårdboende. Redan nu finns en betydande andel äldre boende och med en utbyggnad tillkommer flera. Området kan också vara av intresse för äldre från övriga delar av Södra staden. Lösningarna för tillgång till inte bara service utan också till kollektivtrafik är inte övertygande.

De främsta skälen till vårt ställningstagande att minska planen på bebyggelsen avsevärt är riskerna för stora negativa konsekvenser på grundvattenkvalitet, ytvattenkvalitet, klimat, natur- och miljövärden samt negativa konsekvenser för folkhälsa och ljudmiljö/luftkvalitet allt enligt vad kommunen själv listat i sin konsekvensanalys vid planerad utbyggnad. Här några förtydligande exempel:

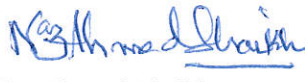
- Uppsalaåsen är Uppsala stads dricksvattentäkt, området riskerar en ökad spridning av föroreningar. Ulleråker berörs av båda INRE och YTTRE skyddszon för vattentäkt. Nu planerade bebyggelse är till stora delar förlagd vid sidan av åskärnan, d.v.s. väster om åsavlagringens centrala delar, men inom åsens tillrinningsområde som också ingår i Uppsalaåsens vattenskyddsområde. I nu framtaget planförslaget ligger flera av de bostadskvarteren förlagda inom områden som utpekats som känsliga. För att undvika föroreningar bör detaljerade, tredimensionella, geologiska förhållandena belysas, inte minst för att utröna grundvattnets yta. Eftersom Uppsala saknar reservvattentäkt är värdet av Uppsalaåsens grundvatten och vattentäkt extra högt, den försörjer mer än 150 000 människor med dricksvatten dagligen. Enligt Uppsala vatten AB är ersättningsvärdet, vilket är kostnaden för att i stället behöva använda ytvatten från Mälaren för att försörja Uppsala med dricksvatten, minst 3 miljarder kronor i dagsläget enligt bilaga 1 Hållbarhets-bedömning

- Täkten är även av stort nationellt värde. Sveriges geologiska undersökning (SGU), ansvarig myndighet för landets grundvatten, rankar täkten som en bland de tio viktigaste grundvattentäkterna i landet. Den beräknas innehålla 100 miljoner kubikmeter vatten. Länsstyrelsen har skickat en ansökan till Havs- och vattenmyndigheten för att Uppsalaåsen ska kunna klassas som riksintresse.
- Planområdets dagvatten recipient är Fyrisån som ej uppnår god ytvattenkvalitet på grund av bland annat kvicksilver, kvicksilverföreningar och övergödning. Det är angeläget att dessa i samband med den aviserade utbyggnaden, inte ökar. Ökad trafik, rester från byggnadsmaterial, kemikalier och bekämpningsmedel kommer att förorena vattnet, något som även länsstyrelsens miljöutredare Gunilla Lindberg meddelat i UNT den 21 augusti. Slutsatsen blir att bevara vattentäkten intakt måste prioriteras framför bostäder i området.
- Dag Hammarskjölds väg, delvis enfilig, ska enligt planen leda trafiken mot centrum för ca 75000 människor från Södra staden mot ca 23 000 personer nu. Den blir överbelastad! Det är redan nu köer i rondellerna på vägen vissa tider på dagen. Kommunen har inte redovisat hur infrastrukturen i Södra staden ska lösas vilket borde ha gjorts allra först.
- Hus bör inte byggas ända fram till Dag Hammarskjölds väg vid Ulleråker. Där står nu stora träd som kan minska buller och luftföroreningar som kommer att öka kraftigt vid planerad utbyggnad och är hälsofarligt speciellt för barn och äldre. En ny svensk studie visar dessutom på ett samband mellan bilavgaser och demens. Totalt 16 procent av demensfallen i studien berodde på avgasexponering. Buller ger ökade problem med stressrelaterade sjukdomar, till exempel hög blodtryck, muskelspänningar och sömnbesvär. Forskning har visat att en ridå av träd och buskar intill en trafikerad väg kan reducera buller och farliga luftpartiklar med ca 25 %.
- Landskapet söder om Ulleråker till Sunnersta mitt emot Ultuna bör få behålla sin lantliga karaktär med fält och skogsbyn. En viss bebyggelse liknande kommunens tidigare förslag till trädgårdsstad kan eventuellt tillåtas. Mark för Ultunas forskning och verksamhet bör dock prioriteras i området med tanke på vår framtida livsmedelsförsörjning.

För Uppsala pensionärsföreningars samarbetsråd

Sten Lundgren

Inger Sjöberg

Naz Ahmed Shaikh

Rolf Wallner

Sven-Olov Larsson